ЕЛЕКТРОННІ ЗАСОБИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУПРОВОДУ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ВУЗІВ ФІЗКУЛЬТУРНОГО ПРОФІЛЮ

Свістельник І. Р.

Львівський державний інститут фізичної культури

Анотація.

У статті представлені результати упровадження у навчально-освітній процес вузів фізкультурного профілю комп'ютерних засобів пошуку та опрацювання інформації, які дозволяють зберігати, структурувати, систематизувати великі обсяги спортивної інформації та здійснювати ефективний супровід навчального процесу.

Ключові слова:

електронні картотеки, спортивна інформація, навчальний процес.

Постановка проблеми. Створення сучасного навчального інформаційного середовища на базі новітніх інформаційних технологій є важливою умовою інформаційної діяльності вищих навчальних закладів фізкультурного профілю. Це вимагає, насамперед, визначення мети упровадження і очікування відповідних результатів. На сьогодні визначено такі шляхи упровадження інформаційних технологій: створення комп'ютерних підручників, навчальних посібників, методичного забезпечення дисципліни, комп'ютерних засобів контролю знань студентів та оцінки якості засвоєння навчального матеріалу; тематичних баз даних, спрямованих на інформаційну підтримку відповідної навчальної дисципліни тощо. Серед них важливе місце належить створенню комп'ютерних засобів пошуку та опрацювання інформації — довідкових систем у формі електронних картотек, призначених для інформаційного супроводу навчального процесу. Електронні картотеки об'єднують окремі джерела інформації в один потік, є зручною формою подачі інформації і відкривають можливість для роботи з нею. Проте такі засоби інформаційного супроводу у вузі фізкультурного профілю нині практично не використовуються. Упровадження і використання електронних картотек буде значним кроком у поліпшенні умов сприйняття інформації.

Стаття подана відповідно до теми 2.1.15 «Розробка єдиного інформаційного середовища навчання у вищих фізкультурних навчальних закладах як засобу ефективності навчально-тренувального та навчально-оздоровчого процесу» Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту Держкомспорту України на 2001–2005 рр.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз науково-методичної літератури [1–3, 7, 8] дозволив нам відстежити дослідження у напрямках інформаційного забезпечення галузі фізичної культури і спорту загалом, і вузів фізкультурного профілю зокрема, визначити основи інформаційної взаємодії фахівців (тренерів, спортсменів, науковців тощо), виявити сутність інформаційних бар'єрів та шляхи зменшення їх впливу на рух інформаційних потоків, які сприяють оптимальному режиму роботи системи інформаційного забезпечення [4], дослідити проблему взаємодії інформаційного та навчально-наукового процесів в умовах інформатизації спортивної освіти [5], виявити, що сучасний процес фізкультурної освіти спеціалізованих вузів характеризується недостатньою ресурсною та технологічною базою, відсутністю цілісного уявлення про структуру та особливості її функціонування [6]. В зв'язку з цим постала необхідність розглянути один з підходів до створення сучасного навчального інформаційного середовища, що полягає у використанні інформаційних технологій та покликаний оптимізувати процес пошуку інформації.

Мета дослідження — висвітлити досвід удосконалення методів і засобів пошуку і опрацювання інформації та упровадження їх у навчальний процес вузів фізкультурного профілю.

Результати дослідження. Серед важливих проблем забезпечення навчального та науково-дослідного процесів у вузах фізкультурного профілю особливо актуальною є проблема інформатизації — створення оперативної системи забезпечення сучасною спортивною інформацією.

На теперішньому етапі однією з найважливіших є проблема доступу до такої інформації, вибору оптимальних варіантів її отримання, що напряму пов'язане з використанням сучасних інформаційних технологій за умови відповідного технічного оснащення. Виняткову важливу роль у цьому відіграють системи інформаційного обслуговування та довідково-інформаційні системи. При цьому в основу інформатизації навчального процесу необхідно покласти широке застосування та упровадження сучасних інформаційних засобів — проблемно-орієнтованих систем отримання інформації.

Інтелектуальні інформаційні ресурси вищого навчального закладу є нематеріальними джерелами, цінність яких визначена тим, що в них зосереджені описи сукупності знань. При цьому організація доступу до необхідних знань для користувача повинна стати прозорою завдяки, створенню комп'ютерних інформаційних систем. Отже, виникає завдання реалізації відповідних інформаційних технологій, за допомогою яких накопичуються інформаційні ресурси інституту (електронні картотеки, бази даних тощо).

Застосування та упровадження нових інформаційних засобів вимагає розв'язання таких основних завдань:

- визначення такого процесу як необхідного та об'єктивного у сучасних умовах підготовки фахівців та інформатизації вищого навчального закладу;
- створення електронної інформації на базі відповідно наявного технічного оснащення (комп'ютерів);
- створення відповідного програмного забезпечення;
- підготовка фахівців, які мають працювати з інформацією в електронному середовищі.

Завдяки реалізації цих завдань, у Львівському державному інституті фізичної культури були створені електронні картотеки фахових збірників, журналів, авторефератів дисертацій (надходження з 1991 року), дисертацій, захищених у ЛДІФК, друкованих праць професорсько-викладацького складу.

Спочатку ми визначили найбільш запитувані інформаційні джерела. На цьому етапі дослідження такими виявилися фахові збірники та журнали. Тому електронна картотека збірників та журналів стає в пригоді щоразу, коли треба дати відповідь на питання «Чи є той чи інший журнал або збірник наукових праць?» Згодом підвищеним інформаційним попитом почали користуватися автореферати дисертацій та дисертації, захищені у ЛДІФК. Відповідно була створена електронна картотека цих інформаційних джерел. Наступним етапом нашої роботи стало створення електронної картотеки друкованих праць професорсько-викладацького складу Львівського державного інституту фізичної культури, необхідної як для внутрішньої, так і для зовнішньої інформаційної діяльності вищого навчального закладу.

Запропонована нами технологія отримання інформації базується на електронній подачі матеріалу та орієнтована на досягнення кінцевого результату — виконання інформаційних запитів студентів, магістрантів, викладачів інституту. Таким чином, створені електронні інформаційні ресурси забезпечують розв'язання актуальних інформаційних завдань освітньої діяльності.

Висновки. Створені засоби інформації підвищують ефективність пошуку останньої за рахунок надання її в оперативному режимі достовірних даних, забезпечують оперативний облік інформаційних джерел, покращують характеристики її пошуку. Запропоновані інформаційні засоби є гнучкою системою, що дозволяє постійно оновлювати інформацію, удосконалювати її пошук та організацію.

Перспективи подальших досліджень. Для забезпечення широкого кола користувачів інформаційними ресурсами інституту необхідно організувати їх збереження і розвиток у середовищі баз даних та створеного у майбутньому електронного каталогу за допомогою ліцензованого програмного забезпечення, а також створити зручні умови доступу до них на основі телекомунікаційних технологій та корпоративної інформаційної діяльності.

Література

1. *Ашанін В. С.* Стан і перспективи інформатизації освіти у вузах фізичної культури // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб. наук. пр. / За ред. С. С. Єрмакова. — Х., 2000. — № 19. — С. 20–26.
2. *Білокур В. Є.* Інформаційне забезпечення фізичного виховання у вищих навчальних закладах // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб. наук. пр. / За ред. С. С. Єрмакова. — Х., 2002. — № 3. — С. 95–99.
3. *Блещунова Е. Н.* Використання комп'ютерних технологій у системі педагогічного контролю // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб. наук. пр. / За ред. С. С. Єрмакова. — Х., 1999. — № 7. — С. 52–58.
4. *Містулова Т. Є.* Інформаційне забезпечення підготовки спортсменів високої кваліфікації // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту: Зб. наук. пр. ДНДІФКіС — К., 2004. — Вип. 4. — С. 12–18.
5. *Свістельник І.* Технологічна модель взаємодії інформаційного та навчально-наукового процесів у вузах фізкультурного профілю // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб. наук. пр. / За ред. С. С. Єрмакова. — Х., 2003. — № 12. — С. 19–26.
6. Там само. — С. 19–26.
7. *Седов А. В., Островский Р. В.* Создание системы информации в физической культуре и спорте // Теория и практика физической культуры. — 1980. — № 6. — С. 36–39.
8. *Филиппов С. С.* Основы научно-методической информации в отрасли физической культуры и спорта: Метод. указ. для слушателей фак-та повышения квалификации. — Л., 1985. — 68 с.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ НОВЫХ КОМПЬЮТЕРНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ПРИ ОЦЕНКЕ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВЛЕННОСТИ И ФУНКЦИОНАЛЬНОГО СОСТОЯНИЯ ОРГАНИЗМА

Маликов Н. В., Богдановская Н. В., Кузнецов А. А.

Запорожский национальный университет

Анотація.

У роботі представлені дані відносно нового підходу до оцінки функціональної підготовленості та функціонального стану організму з використанням комп'ютерної програми «ШВСМ».

Ключові слова:

функціональна підготовленість, функціональний стан, комп'ютерна програма «ШВСМ», новий методичний підхід.

Постановка проблемы. Анализ последних исследований и публикаций. Оценка функционального состояния организма при занятиях спортом имеет большое значение для оптимального построения учебно-тренировочного процесса, своеобразного «выхода» спортсменов на высокий уровень функциональной